

VĂN MẪU LỚP 9

PHÂN TÍCH 4 KHỔ THƠ ĐẦU

TRONG BÀI THƠ VỀ TIỂU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

Phân tích 4 khổ thơ đầu trong Bài thơ về Tiểu đội xe không kính mà Học247 giới thiệu dưới đây sẽ giúp các em thấy được hình ảnh người chiến sĩ can trường, dày dạn kinh nghiệm trong khói lửa với tư thế hiên ngang, tinh thần dũng cảm. Đồng thời, dàn bài chi tiết và bài văn mẫu này sẽ giúp các em định hướng được cách phân tích một phẩm văn học. Mời các em cùng tham khảo!

A. SƠ ĐỒ TÓM TẮT GỢI Ý

B. DÀN BÀI CHI TIẾT

1. Mở bài

- Phạm Tiến Duật là nhà thơ được rèn luyện, trưởng thành trong cuộc kháng chiến chống Mỹ gian khổ và oanh liệt của dân tộc.
- Bài thơ về Tiểu đội xe không kính nằm trong chùm thơ ba bài được Giải nhất của báo Văn Nghệ 1969.
- Giới thiệu bốn khổ thơ đầu

2. Thân bài

- Hai câu đầu
- + Một lời hỏi - đáp rất hồn nhiên tự nhiên của người lính. Chiếc xe vận tải vốn có kính nhưng trong bom đạn “kính vỡ đi rồi”.
- + Các điệp ngữ: “không có...không phải... không có”, “bom giật, bom rung” đã làm cho âm

điều thơ hùng tráng, gọi tả không khí ác liệt chiến trường.

+ Một tư thế chiến đấu rất đẹp: Cái ngồi “ung dung” đàng hoàng làm chủ tình thế. Một cái nhìn khoáng đạt bao la giữa chiến trường: “Nhìn đất, nhìn trời, nhìn thẳng”.

+ Nhịp thơ 2/2/2 với điệp từ “nhìn” đã thể hiện tuyệt đẹp một tư thế chiến đấu rất đỉnh đạc hào hùng của người lính trẻ trong mưa bom bão đạn của giặc Mỹ.

- Khổ thơ thứ hai

+ Mở ra một không gian rộng lớn, những cung đường chiến lược phía trước

+ Các điệp ngữ: “Nhìn thấy gió...”, “nhìn thấy con đường...”, rồi “nhìn thấy sao trời...”: có giá trị gọi tả tiểu đội xe không kính, nối đuôi nhau hành quân ra chiến trường.

+ Tiểu đội xe không kính đã xông pha trong cảnh “bom giạt bom rung”, đã nếm trải nhiều gió bụi, vô cùng gian khổ, các anh còn hành quân trong mưa.

- Nghệ thuật:

+ Đoạn thơ trên đây hội tụ bao vẻ đẹp nghệ thuật. Câu thơ mang màu sắc văn xuôi thể hiện “chất lính” thời máu lửa.

+ Các điệp từ, điệp ngữ, các hình ảnh về chiếc xe không kính, về tư thế lái xe, về cái nhìn, mái tóc, nụ cười,... đã diễn tả thật đẹp chí khí anh hùng của tiểu đội xe không kính, đồng thời làm cho giọng thơ vang lên mạnh mẽ, hào hùng mang âm điệu anh hùng ca.

3. Kết bài

- Tóm lược lại nội dung và nghệ thuật của 4 khổ thơ đầu.

- Gọi mở vấn đề.

C. BÀI VĂN MẪU

Đề bài: Phân tích 4 khổ thơ đầu trong Bài thơ về Tiểu đội xe không kính của Phạm Tiến Duật.

Gợi ý làm bài:

Từ nơi em gửi đến nơi anh

Những đoàn quân trùng trùng ra trận

Như tình yêu nói lời vô tận

Đông Trường Sơn, nổi Tây Trường Sơn...

“Những đoàn quân trùng trùng ra trận” được nhà thơ Phạm Tiến Duật nói đến trong bài thơ Trường Sơn Đông, Trường Sơn Tây là hàng ngàn, hàng vạn thanh niên, thanh nữ Việt Nam ào ào ra trận với khí thế “Xe dọc Trường Sơn đi cứu nước” thời chống Mỹ, trong đó có những tiểu đội xe không kính trên con đường mòn Hồ Chí Minh.

“Bài thơ về tiểu đội xe không kính” được Phạm Tiến Duật viết năm 1969, hơn 30 năm sau người đọc vẫn cảm thấy hùng hực không khí chiến trường và khí thế ra trận của những chiến sĩ trong binh đoàn vận tải quân sự. Đây là bốn khổ thơ đầu. Giọng thơ mạnh mẽ hùng

hồn vang lên như một tráng ca anh hùng.

Không có kính không phải vì xe không có kính

Bom giạt, bom rung kính vỡ đi rồi.

Hai câu đầu như một lời hỏi - đáp rất hồn nhiên tự nhiên của người lính. Chiếc xe vận tải vốn có kính nhưng trong bom đạn “kính vỡ đi rồi”. Các điệp ngữ: “không có...không phải...không có”, “bom giạt, bom rung” đã làm cho âm điệu thơ hùng tráng, gọi tả không khí ác liệt chiến trường. Văn thơ đã làm hiện lên những chiếc xe vận tải quân sự mang đầy thương tích chiến tranh, và hình ảnh người chiến sĩ can trường, dày dạn kinh nghiệm trong khói lửa.

Một tư thế chiến đấu rất đẹp:

Ung dung buồng lái ta ngồi

Nhìn đất, nhìn trời, nhìn thẳng.

Cái ngồi “ung dung” đàng hoàng làm chủ tình thế. Một cái nhìn khoáng đạt bao la giữa chiến trường: “Nhìn đất, nhìn trời, nhìn thẳng”.

Nhịp thơ 2/2/2 với điệp từ “nhìn” đã thể hiện tuyệt đẹp một tư thế chiến đấu rất đĩnh đạc hào hùng của người lính trẻ trong mưa bom bão đạn của giặc Mỹ. Hình tượng tiểu đội xe không kính sừng sững hiện lên trong tầm vóc những anh hùng.

Khổ thơ thứ hai mở ra một không gian rộng lớn, những cung đường chiến lược phía trước. “Nhìn thấy gió...”, “nhìn thấy con đường...”, rồi “nhìn thấy sao trời...”; các điệp ngữ ấy có giá trị gọi tả tiểu đội xe không kính, nối đuôi nhau hành quân ra chiến trường. Xe không kính, xe phóng băng băng, nên “gió vào xoa mắt đắng”. Chữ “đắng” chuyển đổi cảm giác, một cách viết tài hoa. Sao trời và cánh chim mà người chiến sĩ “thấy” tưởng “như sa vào buồng lái” đã diễn tả thật hay tốc độ phi thường của tiểu đội xe không kính ra trận trong mọi thời gian đêm ngày, trên mọi địa hình gian khổ:

Nhìn thấy gió vào xoa mắt đắng

Nhìn thấy con đường chạy thẳng vào tim

Thấy sao trời và đột ngột cánh chim

Như sa như ụp vào buồng lái.

Sau gió “xoa mắt đắng” là bụi. Bốn chữ “ừ, thì có bụi” như một tiếng “mặc kệ” cất lên, biểu thị một thái độ sẵn sàng chấp nhận. Bụi làm cho những mái tóc xanh trở thành “tóc trắng như người già”, “Mặt lấm” cũng chẳng cần vội rửa, cách hút thuốc “phì phèo, tiếng “cười ha ha” là những chi tiết nghệ thuật hóm hỉnh thể hiện tinh thần lạc quan, hồn nhiên, yêu đời của tiểu đội xe không kính:

Không có kính, ừ thì có bụi,

Bụi phun tóc trắng như người già,

Chưa cần rửa phì phèo châm điếu thuốc

Nhìn nhau mặt lấm cười ha ha.

Tiểu đội xe không kính đã xông pha trong cảnh “bom giạt bom rung”, đã nếm trải nhiều gió bụi, vô cùng gian khổ, các anh còn hành quân trong mưa. Hai câu thơ nổi tiếp xuất hiện như tiếng nói của người lính coi thường mọi thử thách:

“Không có kính, ừ thì có bụi,”

“Không có kính, ừ thì ướt áo”

Mưa rừng dữ dội, vả lại xe không kính, gian khổ không thể nào kể xiết: “Mưa tuôn, mưa xối như ngoài trời”. Trong gian khổ các anh vẫn hiên ngang xông tới chi viện cho chiến trường miền Nam phía trước:

Không có kính, ừ thì ướt áo,

Mưa tuôn, mưa xối như ngoài trời

Chưa cần thay, lái trăm cây số nữa

Mưa ngừng, gió lùa khô mau thôi.

Thơ là sự thể hiện con người và thời đại một cách cao đẹp. Con người và thời đại được nói đến trong đoạn thơ trên là những chiến sĩ lái xe can trường và dũng cảm, lạc quan và yêu đời, trẻ trung và hồn nhiên trong gian khổ và nguy hiểm trên con đường chiến lược Trường Sơn thời đánh Mỹ. Tiểu đội xe không kính tiêu biểu cho chủ nghĩa anh hùng của tuổi trẻ Việt Nam trong chống Mỹ cứu nước.

Đoạn thơ trên đây hội tụ bao vẻ đẹp nghệ thuật. Câu thơ mang màu sắc văn xuôi thể hiện “chất lính” thời máu lửa. Các điệp từ, điệp ngữ, các hình ảnh về chiếc xe không kính, về tư thế lái xe, về cái nhìn, mái tóc, nụ cười,... đã diễn tả thật đẹp chí khí anh hùng của tiểu đội xe không kính, đồng thời làm cho giọng thơ vang lên mạnh mẽ, hào hùng mang âm điệu anh hùng ca.

Bom, gió, bụi, mưa được nhà thơ nói đến đã diễn tả đầy ấn tượng về gian khổ, ác liệt chiến trường. Trên cái nền ấy, hình tượng tiểu đội xe không kính sừng sững hiện lên trong tầm vóc những anh hùng cho ta nhiều ngưỡng mộ.

Website **HOC247** cung cấp một môi trường **học trực tuyến** sinh động, nhiều **tiện ích thông minh**, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những **giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm** đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

I. Luyện Thi Online

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

- **Luyện thi ĐH, THPT QG:** Đội ngũ **GV Giỏi, Kinh nghiệm** từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa **luyện thi THPTQG** các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.
- **Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán:** Ôn thi **HSG lớp 9** và **luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán** các trường *PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An* và các trường Chuyên khác cùng *TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo và Thầy Nguyễn Đức Tấn*.

II. Khoá Học Nâng Cao và HSG

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

- **Toán Nâng Cao THCS:** Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.
- **Bồi dưỡng HSG Toán:** Bồi dưỡng 5 phân môn **Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học và Tổ Hợp** dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: *TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn* cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

III. Kênh học tập miễn phí

*HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí*

- **HOC247 NET:** Website học miễn phí các bài học theo **chương trình SGK** từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.
- **HOC247 TV:** Kênh **Youtube** cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.